

ICOMOS

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

CZECH NATIONAL COMMITTEE

COMITÉ NATIONAL TCHÉQUE

OTEVŘENÝ DOPIS

Vážený pan
Ing. Andrej B a b i š
předseda vlády ČR
Úřad vlády České republiky
nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1

Č.j.: 112 – 19 PREZ.

V Praze dne 18. února 2019

Vážený pane předsedo vlády,

Český národní komitét ICOMOS, součást Mezinárodní rady pro památky a sídla je nevládní organizací, sdružující většinu nejvýznamnějších odborníků památkové péče a souvisejících vědních a technických oborů, která se zabývá širšími tématy ochrany a péče o kulturní dědictví. Organizace sleduje dodržování mezinárodních standardů péče o kulturní dědictví, podporuje výzkumnou činnost v oboru, zabývá se ochranou památek a spolu s Ministerstvem kultury a Národním památkovým ústavem se podílí na přípravě materiálů pro zápis cenných památek a území do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Jsme standardně kontaktováni ústředím ICOMOS v Paříži jak v procesu hodnocení nových návrhů na zápis do Seznamu světového dědictví, tak zejména v situacích, kdy se u některé z našich lokalit řeší otázky spojené s možným ohrožením hodnot, pro které byly do Seznamu světového dědictví zapsány. Památky, péče o kulturní odkaz je tedy naše výsostné téma.

Dovolte nám, abychom z titulu našeho poslání vyjádřili mimořádné znepokojení nad obsahem záměru rekodifikace stavebního práva Ministerstva pro místní rozvoj a Hospodářské komory. Důvodem našeho znepokojení je fatální opomenutí ochrany kulturního dědictví a památek, kterou přitom Vy osobně podporujete.

Upozorňujeme zároveň na skutečnost, že na přípravě rekodifikace se významně podílel soukromý sektor organizovaný pod Hospodářskou komorou. Stavební lobby si tak napsala zákon podle svých představ a potřeb. Považujeme to za stejně absurdní, jako

by si ministerstvo zdravotnictví nechalo připravovat zákony farmaceutickými firmami nebo ministerstvo financí nadnárodními bankami. Takový stav věci je mimo jiné v rozporu i s Vaším plánem na potlačení korupce ve stavebním a územním řízení.

S velkým údivem konstatujeme, že předložený věcný záměr rekodifikace stavebního práva zcela ignoruje celou oblast péče o památky a směřuje k úplnému okleštění principů ochrany veřejného zájmu na uchování hodnot kulturního dědictví. Věcný záměr rekodifikace by znemožnil nezávislou činnost orgánů památkové péče při ochraně veřejných zájmů tím, že ruší institut závazných stanovisek a podřizuje orgán památkové péče a jeho činnost rozhodování stavebního úřadu. Tento zásadní nedostatek je přitom veřejně označován za přínos nového zákona (!).

Sdílíme Váš názor, že je zapotřebí hledat cestu, jak urychlit proces přípravy nové výstavby. Nemůžeme však nahradit současný a příliš složitý systém procesem, jenž umožní stavby mrakodrapů v historických centrech měst, nezřízené demolice památkově chráněných objektů a ohrožení kulturního dědictví včetně životního prostředí.

Legislativa i praxe památkové péče mají jistě potenciál zlepšení, měly by být srozumitelně navázány na jasné definování veřejného zájmu, jímž je uchování kulturního dědictví. Zdůrazňujeme, že bez autonomního orgánu, který zajišťuje realizaci cílů památkové ochrany a má k tomu právní nástroje, nelze veřejné zájmy ochránit. Jedná se přitom o veřejné zájmy definované mezinárodními dokumenty a závazky, kterými se Česká republika zařazuje do kulturního i právního prostředí Evropské unie a u řady lokalit odpovídá za uchování hodnot veřejnosti světové.

Přestože dosud není k dispozici konkretizace věcného záměru v paragrafovém znění, musíme konstatovat, že již z jeho aktuálního pojetí a dikce řady pasáží není pochyb, že návrh rekodifikace stavebního práva naší země je v rozporu s platnými zákony i s povinností respektovat mezinárodní úmluvy, kterými český stát potvrdil zodpovědnost zachovat kulturní odkaz minulých epoch a pietně o něj pečovat. Předložený materiál a představa pohlcení agendy mnoha veřejných zájmů s jediným hlavním cílem, jakým je rychlé povolování žádostí v investiční výstavbě, je nebezpečnou centralistickou koncepcí, jež nebývalým, zcela fatálním způsobem ohrožuje budoucnost hmotného kulturního dědictví.

Poskytnutí termínu 15 pracovních dnů na připomínkování zásadního materiálu, který bude zasahovat do desítky zákonů, dotýká se národního kulturního bohatství, životního prostředí a ovlivní tak životy občanů celé země na celá desetiletí – nemůžeme považovat za solidní přístup.

Zodpovědná péče o kulturní odkaz národa je jedním ze zásadních a přesgeneračních celospolečenských úkolů a závazků kulturních zemí, mezi které stále patříme. V České republice tvoří stavební kulturní dědictví jeden z pilířů naší prestiže v mezinárodním měřítku a významný zdroj ekonomiky v přímých i druhotných souvislostech, včetně zaměstnanosti.

Vážený pane předsedo vlády,

protože připravovaný koncept podle našeho názoru zcela nepřijatelným způsobem ignoruje celospolečenské zájmy, dovolte nám, abychom Vás požádali o stažení připravovaného záměru rekodifikace stavebního práva a jeho přepracování se zajištěním kvalifikovaných opatření, garantujících minimálně stávající úroveň odborného dohledu a podmínek péče o kulturní odkaz národa. Považujeme za zásadní, aby bylo ve výlučné gesci Ministerstva pro místní rozvoj a za účasti všech dotčených rezortů a profesních sdružení zodpovědně a vyváženě zformulováno zadání s velkým důrazem na komplexnost pohledu a respektování veřejného zájmu. Český národní komitét je připraven konstruktivně se na tomto procesu podílet.

S úctou

prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Gírsa
prezident ČNK ICOMOS